

Veďte, prosíme, na vedomí, že text článku odpovída platné právni úpravě ke dni publikace.

Právna povaha rozhodcovských verejných ponúk z pohľadu slovenského práva

V slovenskej i medzinárodnej právnej praxi sa bežne vyskytujú prípady, kedy jedna strana (tzv. „vyhlasovateľ“) vyhlási tzv. rozhodcovskú verejnú ponuku (rozhodčí verejná nabídka), ktorou sa bezpodmienečne zaviazá podrobiť právomoci určitého rozhodcovského súdu pri riešení určitého okruhu (druhu) sporov. Aj keď ustanovenia o rozhodcovskej verejnej ponuke obsahujú niektoré obchodné podmienky bánk, týkajú sa najmä sporov v oblasti doménových mien. Držiteľ domény musí pri jej registrácii bezvýhradne súhlasiť s pravidlami registrácie doménových mien vydávaných správcom domény najvyššej úrovne alebo registrátorom. A práve tieto pravidlá často obsahujú rozhodcovskú verejnú ponuku.[1]

Z podstaty rozhodcovských verejných ponúk pri doménových sporoch vyplýva, že na ich základe má mať ktorákoľvek fyzická alebo právnická osoba právo podať žalobu proti držiteľovi domény (vyhlasovateľovi ponuky) na určený rozhodcovský súd. Zároveň jej má zostať ponechané právo žalovať držiteľa domény na príslušnom národnom súde, pravdaže, ak predtým nežalovala na rozhodcovskom súde. Žalobou podanou na rozhodcovský súd sa má predísť určovaniu fóra podľa predpisov medzinárodného práva procesného. Správne určenie fóra v sporoch týkajúcich sa doménových mien (resp. vo veciach týkajúcich sa predmetov duševného vlastníctva vo všeobecnosti),[2] v ktorých sa nie zriedkavo vyskytuje viacero možných hraničných ukazovateľov, môže byť komplikované. Nehovoriac o druhej nevýhode, že spory s medzinárodným prvkom pred štátnymi súdmi zväčša dlhšie trvajú.

Rozhodcovské verejné ponuky musia vyhlásiť držitelia doménových mien pri väčšine generických domén najvyššej úrovne. Pri sporoch týkajúcich sa najpoužívanejších generických domén ako .aero, .biz, .cat, .com, .coop, .info, .jobs, .mobi, .museum, .name, .net, .org, .pro, .travel majú žalobcovia podľa pravidiel Jednotného prístupu k riešeniu sporov z doménových mien,[3] ktoré sú súčasťou zmluvy medzi registrátorom a držiteľom domény, možnosť výberu až zo štyroch rozhodcovských súdov[4] schválených organizáciou ICANN.[5]

Obdobne riešenie sporov domény .eu sa riadi nariadením Komisie (ES), ktorým stanovujú pravidlá verejnej politiky týkajúce sa implementácie a funkcií domény najvyššej úrovne .eu a zásady, ktorými sa riadi registrácia.[6] Riešenie týchto sporov podľa tohto nariadenia zabezpečuje (podobne ako riešenie sporov týkajúcich sa národných domén .cz) Rozhodcovský súd pri Hospodárskej komore Českej republiky a Agrárnej komore Českej republiky so sídlom v Prahe, aj keď nie je vylúčené, aby bolo vybraných viac subjektov zabezpečujúcich riešenie sporov týkajúcich sa domény .eu. Aj viacero správcov iných národných domén[7] vyžaduje, aby držitelia urobili rozhodcovskú verejnú ponuku. Niektorí takto zverujú riešenie sporov národným rozhodcovským súdom a niektoré Svetovej organizácii duševného vlastníctva (WIPO).[8]

Hoci rozhodcovské verejné ponuky sú v súčasnosti pravdepodobne najčastejším právnym titulom pre začatie rozhodcovského konania pri vzniku sporov týkajúcich sa doménových mien, v praxi môže vzniknúť problém s účinkami rozhodcovskej verejnej ponuky podľa slovenského práva.

Rozhodcovská verejná ponuka je právny úkon sui generis - nemožno ho totiž začleniť pod žiaden

známy právny inštitút slovenského súkromného práva. Z hľadiska právnej teórie ju treba vo všeobecnosti považovať za jednostranný neadresovaný právny úkon. Jeho účinok nastane jednostranným prejavom vôle t.j. uskutočnením vyhlásenia. Ak by sme rozhodcovskú verejnú ponuku považovali za jednostranný právny úkon aj v prípade pravidiel registrácie doménových mien, jej účinky by nastali okamihom pristúpenia k nim, tzn. okamihom uzatvorenia zmluvy o registrácii domény, ku ktorej sú pravidlá registrácie pripojené.

Rozhodcovská verejná ponuka ako jednostranný právny úkon má obsahovo i pojmovovo najbližšie k trom právnym inštitútom:

- a) k verejnému návrhu na uzavretie zmluvy podľa ustanovenia § 276 a nasl. Obchodného zákonníka (ďalej len „OBZ“),
- b) k návrhu na uzatvorenie zmluvy podľa ustanovenia § 43a a nasl. Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“) alebo
- c) k verejnému prísľubu podľa ustanovenia § 580 a nasl. OZ.

Rozhodcovská verejná ponuka zodpovedá definícii verejného návrhu na uzavretie zmluvy uvedenej v ustanovení § 276 OBZ, podľa ktorej ide o „prejav vôle, ktorým sa navrhovateľ obracia na neurčité osoby za účelom uzavretia zmluvy, je verejným návrhom na uzavretie zmluvy (ďalej len "verejný návrh"), ak obsah zodpovedá § 269.“ Nemôže sa však považovať za verejný návrh na uzatvorenie rozhodcovskej zmluvy, nakoľko takýto návrh možno kedykoľvek podľa kogentného ustanovenia § 277 OBZ odvolať. Ďalším argumentom proti kompatibilite rozhodcovskej verejnej ponuky s verejným návrhom na uzavretie zmluvy je skutočnosť, že pri verejnom návrhu na uzatvorenie zmluvy sa vyslovne počíta s časovým obmedzením takéhoto verejného návrhu a s tým, že ak takýto návrh prijme viac osôb, navrhovateľ si môže vybrať s kým (rozhodcovskú) zmluvu uzatvorí.[9] Naviac, ide o obchodnoprávny inštitút a teda je nepoužiteľný pre občianskoprávne vzťahy.

Rozhodcovskú verejnú ponuku ako právny úkon nemožno považovať ani za návrh na uzatvorenie rozhodcovskej zmluvy, nakoľko pri takomto návrhu sa počíta s tým, že je adresovaný „jednej alebo viacerým určitým osobám.“[10] A navyše takýto návrh je časovo obmedzený a za istých podmienok aj odvolateľný.[11]

Rozhodcovská verejná ponuka nie je ani verejný prísľub, ktorý je jednostranným neadresovaným právnym úkonom, pretože nezodpovedá úplne definícii verejného prísľubu. „Verejným prísľubom sa zaväzuje ten, kto verejne vyhlási, že zaplatí odmenu alebo poskytne iné plnenie jednému alebo niekoľkým z bližšie neobmedzeného počtu osôb, ktoré splnia podmienky určené vo verejnom prísľube.“[12] V prípade rozhodcovskej verejnej ponuky však vyhlasovateľ vyhlasuje, že sa podrobí rozhodcovskému konaniu. Podrobenie sa právomoci rozhodcovskému súdu však nemožno považovať za poskytnutie plnenia.

Za verejný prísľub by sa síce dalo extenzívnym výkladom považovať vyhlásenie, že vyhlasovateľ uzatvorí rozhodcovskú zmluvu s každým, kto splní podmienky vyhlásenia. Plnením by tu bolo uzatvorenie rozhodcovskej zmluvy. No potom by už nešlo o rozhodcovskú verejnú ponuku, nakoľko by na základe takéhoto vyhlásenia bol k uzatvoreniu rozhodcovskej zmluvy potrebný ďalší právny úkon vyhlasovateľa spočívajúci v akceptácii ponuky od tretej osoby - de iure návrhu na uzavretie rozhodcovskej zmluvy ponúknutej tretou osobou na základe verejného prísľubu. Podstatou rozhodcovskej verejnej ponuky má byť však skutočnosť, že k uzatvoreniu rozhodcovskej zmluvy má prísť už písomným prejavom tretej osoby voči vyhlasovateľovi, t.j. akceptáciou rozhodcovskej verejnej ponuky. Tento písomný prejav je možné uskutočniť už tým, že tretia osoba písomne podá žalobu na rozhodcovský súd.

Z hľadiska teórie súkromného práva možno zhrnúť, že znakmi rozhodcovskej verejnej ponuky sú:

- a) ide o jednostranný právny úkon,
- b) obsahom tohto právneho úkonu je návrh na uzatvorenie (rozhodcovskej) zmluvy,
- c) návrh je verejný, t.j. určený neobmedzenému počtu neurčitých osôb – ide teda o právny úkon neadresovaný.
- d) návrh je neodvolateľný.

Rozhodcovská verejná ponuka je teda neodvolateľný verejný návrh na uzatváranie rozhodcovských zmlúv. Rozhodcovská verejná ponuka nie je teda veľmi presné označenie a právna teória a prax ho zatiaľ neprijala a ani sa ním veľmi nezaoberala. Keďže predmetom rozhodcovskej zmluvy je dohoda o riešení sporov v rozhodcovskom konaní, ako vhodnejšie označenie tohto inštitútu sa javí z procesného hľadiska názov verejný návrh rozhodcovského konania, alebo z hmotnoprávneho hľadiska verejný návrh rozhodcovskej zmluvy. Nakoľko verejný návrh rozhodcovského konania alebo rozhodcovskej zmluvy je neadresovaný právny úkon a ide vlastne o vyhlásenie, možno uvažovať nad širšou konvenciou, že by sa rozhodcovská verejná ponuka skráteno označovala ako rozhodcovské vyhlásenie.

Keďže slovenský zákonodarca nepreneháva subjektom súkromného práva pri jednostranných neadresovaných právnych úkonoch takú širokú slobodu ako pri dvojstranných právnych úkonoch[13] (zakotvuje numerus clausus jednostranných právnych úkonov neadresovaných), účinky rozhodcovských verejných ponúk ako jednostranných právnych úkonov podľa slovenského práva nenastúpia. Slovenský zákonodarca navyše príliš rigidne upravuje aj kontraktáciu zmlúv, ktoré môžu byť uzatvorené len na základe časovo obmedzeného adresovaného návrhu na uzatvorenie zmluvy,[14] čím obmedzuje uzatváranie samotných rozhodcovských zmlúv na základe rozhodcovských verejných ponúk. Tým môže spôsobiť neplatnosť rozhodcovskej zmluvy uzatvorenej na základe rozhodcovskej verejnej ponuky. Zastaralé slovenské zmluvné právo nezodpovedá súčasnému modernému právnemu vývoju v medzinárodnom kontexte, v ktorom sa vyskytujú aj také inštitúty ako sú rozhodcovské verejné ponuky. V tomto smere[15] by sa teda žiadali príslušné legislatívne zmeny buď slovenského zmluvného práva vo všeobecnosti alebo aspoň jeho právnej úpravy uzatvárania rozhodcovských zmlúv.

Mgr. Jozef Zámožík,
advokát a odborný asistent na Katedre občianskeho a obchodného práva Právnickej fakulty
Trnavskej univerzity v Trnave

[1] Napr. Pravidla registrace doménových jmen v doméně .CZ platné od 1.8.2004, in: http://www.arbcourt.cz/download/Pravidla_registrace_20040801.pdf. Podľa ustanovenia bodu 18.1: „Držiteľ se neodvolateľně veřejně podrobuje pravomoci Rozhodčího soudu při Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky, dále jen „rozhodčí soud“, v rozhodčím řízení před tímto rozhodčím soudem podle jeho řádu zveřejněného v Obchodním věstníku, a to ve věci majetkového sporu, o němž lze uzavřít smír, v němž třetí osoba napadne doménové jméno Držitele, zařazené v elektronické databázi doménových jmen v národní doméně „.cz“ spravované sdružením CZ.NIC, pokud třetí osoba písemně projeví vůči Držiteli vůli podrobit se pravomoci tohoto rozhodčího soudu v dané věci zejména tím, že písemně zahájí takový spor u tohoto rozhodčího soudu.“

- [2] K tomu bližšie napr. ŠVIDROŇ, J.: Právo duševného vlastníctva, in: LAZAR, J. a kol.: Občianske právo hmotné. Tretie doplnené a prepracované vydanie. 2. zv. Bratislava: IURA EDITION, 2006, s. 373n; ŠVIDROŇ, J.: Základy práva duševného vlastníctva. Bratislava: JUGA, 2000; VOJČÍK, P.: Právo priemyselného vlastníctva. Bratislava: IURA EDITION, 1998.
- [3] Bod 4. v Uniform Domain Name Dispute Resolution Policy. In: <http://www.icann.org/en/udrp/udrp-policy-24oct99.htm>.
- [4] Podľa webstránky <http://www.icann.org/en/dndr/udrp/approved-providers.htm> sú to: Azijské centrum pre riešenie sporov z doménových mien (Asian Domain Name Dispute Resolution Centre), ktoré má tri sídla v Pekingu, Hongkongu a Soule, Národné arbitrážne fórum (The National Arbitration Forum) so sídlom v Minneapolise, Arbitrážne a mediačné centrum Svetovej organizácie duševného vlastníctva (WIPO Arbitration and Mediation Center) so sídlom v Ženeve a od roku 2008 aj Rozhodcovský súd pri Hospodárskej komore Českej Republiky a Agrárnej komore Českej republiky so sídlom v Prahe.
- [5] Internet Corporation for Assigned Names and Numbers.
- [6] Ustanovenie článku 23 ods. 1 Nariadenia Komisie (ES) č. 874/2004 z 28. apríla 2004, ktorým stanovujú pravidlá verejnej politiky týkajúce sa implementácie a funkcií domény najvyššej úrovne .eu a zásady, ktorými sa riadi registrácia. Nariadenie bolo vydané v nadväznosti na Nariadenie Parlamentu a Rady (ES) č. 733/2002 z 22. apríla 2002 o implementácii domény najvyššej úrovne .eu.
- [7] Doména .eu sa podľa Nariadenia č.733/2002 považuje za národnú doménu (country code Top Level Domain).
- [8] Zoznam možno nájsť na http://www.wipo.int/amc/en/domains/cctld_db/index.html.
- [9] Napr. podľa kogentného ustanovenia § 278 OBZ „na základe verejného návrhu je zmluva uzavretá s osobou, ktorá v súlade s obsahom verejného návrhu a v lehote v ňom určenej, inak v primeranej lehote, najskôr navrhovateľovi oznámi, že návrh prijíma, a navrhovateľ jej uzavretie zmluvy potvrdí. Ak verejný návrh prijme súčasne niekoľko osôb, môže navrhovateľ zvoliť, ktorému príjemcovi uzavretie zmluvy potvrdí.“ Ďalej podľa kogentného ustanovenia § 279 ods. 1 OBZ „uzavretie zmluvy je navrhovateľ povinný potvrdiť príjemcovi bez zbytočného odkladu po tom, čo mu došlo prijatie návrhu podľa § 278.“
- [10] Porov. ustanovenie § 43a ods. 1 OZ.
- [11] Podľa ustanovenia § 43b OZ.
- [12] Ustanovenie § 850 OZ.
- [13] Nemožno tu použiť ustanovenie § 51 OZ o inomínatných kontraktach.
- [14] Ešte k tomu aj neodvolateľnosť pri takomto návrhu na uzavretie zmluvy je veľmi relatívna.
- [15] Aj keď nielen v tomto smere. K nedostatku zahraničnej súkromnoprávnej úpravy kontraktácie (aplikovateľné aj na slovenské právo) napr. BURKE, J. J. A.: Reinventing Contract. Murdoch University Electronic Journal of Law. 2003, 10, 2, in: <http://www.murdoch.edu.au/elaw/issues/v10n2/burke102.txt>; SCHWARTZ, A. - SCOTT, R. E.: Contract Theory and the Limits of Contract Law. Yale Law Journal, 113, 2003, 3, pp. 541 - 620. Kritika nedostatku právnej úpravy kontraktácie v kyberpriestore napr. ZÁMOŽÍK, J.: Vybrané právne aspekty licenčných zmlúv na shareware a freeware a ich kontraktácie podľa slovenského práva. Právny obzor, 88, 2005, č. 2 - 3, s. 248 - 254.

Další články:

- [Prekluze důvodu neplatnosti VH](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro](#)

[aerolinky ze třetích zemí](#)

- [TOP 5 judikátů z korporátního práva za rok 2025](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [SCHEJBAL& PARTNERS stáli u získání jedné z prvních licencí dle MiCA v ČR](#)
- [Proč dnes více než polovina M&A transakcí ve střední Evropě nekončí podpisem](#)
- [Přehnaná, nebo důvodná prevence? Zajištění a utvrzení závazků v praxi](#)
- [Návrh nového zákona o digitální ekonomice](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 30.: Jednání za s.r.o. - zápis jednatelského oprávnění do obchodního rejstříku](#)
- [Prověřování zahraničních investic a kybernetická regulace: řízená služba jako nová transakční proměnná](#)